

Perjantai 4.7.2014
Aattoseurat 18:00
Juha Ikola

”Mä en kuule, rupia sun perähäs marajamahan”, saattaa joku näillä mailla toiselle todeta. Ei itke ei maraja, ettei luultaisi heikoksi, toisesta riippuvaiseksi. Oletteko te koskaan maraanneet eli itkeneet.

Jostakin syystä itku tuli mieleen näitä Lapuan juhlia taikka erityisesti tätä juhlakenttää ajatellessa. Tämä juhlakenttään sijaitsee vanhan taistelutantereen tienoilla. Suomen sodan aikainen Lapuan taistelu käytiin näillä mailla heinäkuun 14. päivänä vuonna 1808. Siihen taisteluun liittyy nk. Lapuan taisteluvirsi, ”minä vaivainen mato ja matkamies maan”, jonka numero virsikirjassa on 622 ja Siionin virsissä 281. Kerrotaan, että taistelujen tauottua jostakin savuavan taistelutantereen keskeltä alkoi kuulua hiljainen virrenveisuu, johon vähitellen yhä useampi yhtyi. ”Elo täällä kuin unta ja varjoa on”.

Tämä mainittu virsi iskostui kuitenkin mieleeni aivan toisesta syystä. Virsi sijoittuu omaan elämänmenooni ollessani viisivuotias. Äitini oli juuri kuollut, vietettiin hänen hautajaisiaan. Hautajaisissa veisattiin tämä virsi. Se tuntui mahdollisimman vastenmieliseltä virreltä. Äitini kuoltua, muutamaa vuotta vanhempi iso-siskoni kysyi, että eikö sua eres itketä, vaikka äiti on kuollut. Ei ollut itku kaukana, mutta jollakin tavalla sain itseni kootuksi. Ehkä sen aika tuli myöhemmin. Näihin tapahtumiin siis tämä Lapuan taisteluvirsi omissa kokemuksissani ensi kerran sijoittuu.

Taistelukentän läheisyydessä, juuri tällä samalla paikalla pidettiin 30 vuotta Lapuan edelliset herättäjäjuhlat vuonna 1984. Juhlien aattoseuroissa pidin silloinkin puheen. Kovin tarkasti en muista, mitä puhe silloin käsitteli. Mutta luultavasti se ainakin joiltakin osin liittyi kaipaukseen, kyyneleihin. Sillä silloin, vain muutamia päiviä ennen herättäjäjuhlien alkua täällä Lapualla saateltiin haudan lepoon vähän aikaisemmin auto-onnettomuudessa kuolleita nuoria ihmisiä. Eräistä hautajaisista jäi mieleen kuva, kun äiti koskettaa tyttärensä arkkua ja sanoo hiljaa; ”taivaassa tavataan”.

Kaipausta oli alkanut. Kaipaus, jonka perustana on koskaan katoamaton rakkaus. Kaipaus, johon oleellisesti liittyy tulevaisuus ja toivo. Se kertoo hiljaisille sydämille, sieluille; Jumala on meidän kanssamme. ”Sinne kiirehdin, missä on toivoni maa”.

Kaipausta on asia, jonka sanotaan asuvan myös herännäisyyden, körttiläisyyden ytimessä. Kokoontunut juhlakansa, lämpimästi siis tervetuloa kökällä, talkoilla kaipaamaan.

Juhlia valmistellessa, ja siinä ohessa osaltaan myös herännäisyyden historiaa kerratessa on vain vahvistunut käsitys, että herännäisyys on jatkuvaa taistelua kaikkea sitä ylimääräistä vastaan, mikä estää pääsyn Kristuksen luokse. Se on siis jatkuvaa hereillä olemista. Se ylimääräinen voi olla omavanhurskaan uskonnollisuuden rakentelemista piilopaikaksi ja näennäiseksi turvaksi. Se ylimääräinen saattaa olla toisten vaelluksen tai oikean opin ja uskon arvioinnissa. Jatkovaa erilaisten ihmislähtöisten asioiden nostamista syntisen ja Kristuksen väliin, erilaisten sallittujen ja kiellettyjen asioita luetteloiden Paavo Ruotsalainen aikoinaan nimitti täiden tappamiseksi.

Lapuan juhlia valmistellessa täällä taistelukentän tienoolla on voitu luottaa asiaan vahvasti sitoutuneisiin ihmisiin. Juhlia valmistelevat ja toteuttavat ihmiset ovat ajatelleet teitä, juhlavieraita.

Juhlien alkaessa ja jo kauan ennen sitä, jo silloin, kun yhtä ainoaa penkkiä ei oltu asetettu paikoilleen, jo silloin saattoi luottaa siihen, että kaikki tarvittava on jo tehty. Kristus on tehnyt jo kaiken valmiiksi. Siihen ei tarvitse mitään lisätä, eikä pois ottaa. Sitä valmiiksi tekemistä ihmisen ei tarvitse ruveta millään tavalla hankaloittamaan, ei edes rupeamalla uskonnolliseksi. Jaakko Elenius totesi aikoinaan, että monille uskonnoille on ominaista, että niitä harjoitetaan hampaat irvessä, kun yritetään saada jotakin aikaan. Se on hänen mukaansa valtava taakka. Kristus riittää. Siksi mikään ei Eleniuksen mukaan niin ärsytä, suututa, vihoita ja hermostuta ihmisiä, kuin tyly ilmoitus; te pelastutte armosta.

Niilo Gustav Malmberg, aikansa lapsi, oman aikansa körttiläinen on sanonut :”Monesti huutaa saatana, että lopulta joudun helvettiin. Mutta silloin vastaan, joutunen mihin joutunen, mutta minä pidän lupauksesta kiinni.” Lupaus, johon Malmberg viittaa, on pysynyt samana: ”Jeesus, Kristus on sama, eilen, tänään, iankaikkisesti ”. ”Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme” Siis meidän. Siihen luottaen pyyntö kuuluu: ”tule, Kristus, huomiseenkin”.

30 vuotta sitten järjestetyistä juhlista moni asia on muuttunut. 30 vuotta sitten kolmesta lapsestani vanhin oli peruskoululainen, kaksi nuorempaa päivähoidossa tuossa vieressä olevassa kerrostalossa. Silloisten juhlien aikana tätä aattoseurapuhetta pitäessäni kuulin takaani, puista tehdyn puhujakorokkeen takaa kuiskauksen. Keskimäinen poikani sieltä kuiskasi: ”Isä, moon täällä”. Syntiinlangenneelle Jumalan esittämä ”missä olet” -kysymys panee ihmisen määrittelemään oman tilansa ja paikkansa.

Täällä lakeudella on syntiselle ihmiselle vähän piilopaikkoja. Siksi syntiinlangennut ihminen haluaa, siihen luottaen, että Jumala näkee, ikävöiden, kökällä kaivaten sanoa: ”Sun perähäs mä kuule marajan; Isä, moon täällä”.